

Виходить у Львові щодня (крім неділь і гр. кат. свят) о 5-й годі по полудні.

Редакція і
Адміністрація: улица
Чарнецького ч. 12.

Письма приймають ся
лиш франковані.

Рукописи звертають ся
лиш на окреме жадане
і за вложенем оплати
почтової.

Реклямації незапеча-
тані вільні від оплати
почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові
в агенції дневників
пасажа Гавемана ч. 9 і
в п. к. Старостах на
провінції:
на цілий рік К 4-80
на пів року „ 2-40
на чверть року „ 1-20
місячно . . . „ —40
Поодинокое число 2 с.
З почтовою пере-
силкою:
на цілий рік К 10-80
на пів року „ 5-40
на чверть року „ 2-70
місячно . . . „ —90
Поодинокое число 6 с.

Вісти політичні.

(Трамвай а република у Відни. — Відносини в Хорватії. — З Балкану. Нова борба Турків з Македонцями).

Бурмістр міста Відня подав оногди на засіданню ради громадської до відомости, що змінив регулямін для служби трамвайової та пояснив, що зміна та має на цілі зробити конець переворотним змаганням; кождий з пероначалу мусить для того підписати декларацію на вірність Є. Вел. Цісареві, а дальше, що буде добрим Австрияком та що не належить до партії, котра признає ся до републиканських засад. В противнім случаю кождий, хто би того не зробив, буде відправлений зі служби.

В Хорватії все ще не втихомирило ся. На нині сподівають ся там великих демонстрацій. З Ріки (Фіюме) доносять іменно, що понеділок Зелених свят після латинського обряда має стати критичним. В день 9 мая мало було настати повстанє в цілій Хорватії, але его відложено на нині. Покаже ся, що то буде і чи банови удасть ся силою здержати весь ворожий рух против себе; що він о то старає ся, доказом великі маси войска, які вислано до Хорватії. Тай в Далматії заносить ся також на великі демонстрації, по найбільшій часті мають бути скликані збори, на котрих присутні мають присвятити посмертну згадку всім

погибшим підчас демонстрацій. Все войско, поліція і жандармерія одержали приказ, щоби на нинішній день були готові до діла. Офіцири всего войска розміщеного в Хорватії одержали тайний окружник, в котрім дано їм точне поученє, як мають в кождім случаю поступати супротив появляючих ся демонстрантів. Характеристичні суть слідуючі вісти для руху в Хорватії: Із Загребу доносять, що случайно відкрито, в який спосіб ширено фальшиві вісти поза границями краю. Показало ся іменно, що вісти о тім, мов би то в Хорватії убито і повішено багато людей, вийшли від людей наймленних угорским правительством а не від журналістів, а то для того, щоби опісля можна заперечити не лиш сі, але й всякі інші, хоч би й правдиві вісти яко неправдиві. З Ріки знов доносять: У понеділковім виданю „Нов. Листів“ оголосили многи жителі місцевости Гробнік, що тамошним школярем і школяркам плачено по пять до десяти крейцарів за то, щоби они зрадили, хто з їх свояків брав участь в демонстраціях.

Порта повідомила нотами амбасадорів австро-угорского і російского о переведених реформах в трох вілєятах. Доси іменовано 722 музулманських жандармів і 121 поліціанів.

Із Солуня доносять під датою 30 мая: Вчєра прийшло знову до завзятої борби межі Турками а Болгарами коло місцевости Кліє в Ірлатбалкані в окрузі Джума. Турки побили ватагу Стоянова. По стороні Болгар було 4

убитих і багато ранених, котрих они всіх забрали зі собою. Сліди крови вказували дорогу, куди Болгари втікали і дали Турком можливість гонити за ними. — В Ляриссі арештовано 21 Болгар, у котрих знайдено велику масу динаміту. Грецькі власти вислідили, що тоті люди стояли в звязи з динамітардами в Солуні. Грецька поліція відставила їх на корабель „Марія“, що плив до Смирни; тут віддано їх властям турецьким, а ті відставили їх до Солуня, де їх тепер будуть судити.

З Бразилії.

(Культурна праця оо. Василян.)

П. Ян Лєх, учитель польської школи в Прудентополіє, помістив допис в куритибській „Gazet-i polsk-ii w Brazylji“, яку з огляду на єї зміст подаємо тут в перекладі.

Рік минув — пише п. Лєх — як тутешні відносини були напружені. Більша часть Бразилійців виступала ворожо против поселенців а головно против духовенства, а верхком сеї ворожнечі був дикий напад Бразилійців підчас представлєня, урядженого на дохід будови перкви. Розуміє ся, що та ціла ворожнеча не мала основи, а початок єї припадає на час, коли руске духовенство почало організувати Русинів. Тому велику працю, яка вимагала сильної волі, мав ново прибувший ігумен оо. Василян. З одной сторони више наведені напружені відносини, з другої будова величезної перкви, тисячні видатки, які покриває ся май-

8)

РУСЯВЕ ВОЛОСЄ.

(З англійского — А. Серджента.

(Дальше).

— Я за всі ті літа була так осторожна — жалувала ся пані Гельмонт. — Твому стрийкови я ніколи не спротивила ся ні словом ні ділом, бо знала, що завдячую єму житє. Ніхто не може про мене сказати, що я була невдячна. А тепер та дівчина нищить всі мої наміри — хоч знає так само як я, що завдячує єму — і не хоче віддати ся за тебе. Ох, як же то погано з єї сторони, як погано, мені аж серце крає ся!

Она притиснула хустину до очий і заридала, між тим як Юрий встав, приступив до вікна і зморщивши чоло, дивив ся на парк. Що собі Дяна гадала? Длячого так незручно повела ту справу? Не могло бути инакше, він не міг довше мовчати — мусів за неї вступити ся і признати, що остаточно він єї ніколи не питав, чи она схоче вийти за него. З тими словами на устах знов обернув ся до тітки і побачив в комнаті — Дяну.

Она вийшла дуже тихо до комнати і поглянула на матір. Єї лице було трохи бліде, а уста кілька разів задрожали, але виглядала цілком спокійно. Підійшла до пані Гельмонта-

вої і положила руку на плечі матери, що від плачу дрожали. Бідній жєнщині вирвало ся при тім дотику кілька лєдвє чутних слів.

— Невдячна, самолюбна, недобра!

— Ні, дорога мамо, такою я не є — відповіла Дяна дуже лагідно — я вибрала для себе що иншого і мені здаєть ся, що буду з тим щаслива. Не хочу віддавати ся за Юрия і не гадаю, аби ти чи стрий Генрих гнівали ся за те на мене. Нині по полудні я заручила ся з графом Гексемом.

6.

Між тим як Юрий переживав ті дивні події хорошого маєвого дня в домі свого стрия Вівфорда, шила одна дівчина, о котрій він частійше думав як говорив, з горячковою пильністю в малій комнатці якогось старого, поного дому при одній вузькій льондонській улиці.

Краса Джєссі Армстронг набрала в послідних тиждєнях нової закарски. Милый вигляд єї уст і очий виступав тепер більше як перед тим. Слабі румянці появили ся на єї ніжних лицах, що стали мякші і округліші. Єї волосє не було вже нечесанє і зле скрученє в один вузол, але красно уложєнє, більше по артистичному, а єї одіж хоч все ще з грубої матери і зле ушита, була все таки красша і чистійша як перше. Джєссі змінила ся в свою користь, а молодіж в Бальдвін Курті і

Міль Стріт скоро то оцінила. Єї вже не називали „червоною“, від коли найшов єго пан, котрий любував ся єї волосєм і платив за те, аби єго малювати, чим стара Флінт в немногих своїх тверезих хвилях звичайно хвалила ся — одним словом Джєссі піднесла ся в ціні. На дочки і внучки з русявим волосєм гляділи тепер користєлюбні свояки з надією, бо коли Джєссине волосє приносило гроші, то чому не могло би так само приносити користь волосє инших людей? Деякі матери були навіть такі сьмілі, що відвідували Оствальда в єго робітні та давали єму свої діти за моделі, але там стрінулись они з таким холодним прийємом, що векорі відійшла їм охота навіщувати маляря з своїми предложєнями.

Нова діяльність Джєссина спонукала єї оглянути ся за иншим родом щоденного занятя. Доси вдоволялась она тим, що ходила за бабкою улицями туди й сюди, носила чорний кіш з дешевими цвєтами з одного кінця улицы на другий, продавала прохожим китиці і уважала на цвєти, між тим як стара в якім поблизькім шинку покріпляла ся. Она вставала також рано о четвєртій годині і ішла далеко аж до Ковєнт Гарден, аби там накупити на торзі щоденний запас цвєтів і на ній лежав також досить неприємний обовязок, поважану паню Сару Флінт о одинацятій годині вечєром при єї більшим або меншим похмілю відводити з шинку до дому. Тому то не було дивоти, що Джєссине лице було звичайно вузке

же з самих рейсових (сотикових) складок, по третє кинене між Русинів чорне зерно незгоди звістним псевдо делегатом Петрицьким, все те спало на голову прибувшого ігумена о. Хмилевського. Однак о. ігумен поборов всі перепони, не зразився нічим і довів до сего, що найбільші его вороги висказують ся з повним признанєм як що-до его проповіданя про суспільну згоду ріжних націй, так і що-до заохоти до придержуваня ся свого.

Він самий веде будову церкви, котра з верха є вже майже покінчена. Висока на 33 метри, довга 36 м., широка 23 м. домінує ся церква понад цілим Прудентополіс. Є се одиноким така висока будівля деревляна в цілій Парані. Єї внутрішні вязаня є верхком майстерської штуки. По всіх кольоніях, а є їх ту 45 ліній, отворено заходом о. ігумена школи, в яких найпроторніші кольоністи учать читати, писати і трохи числяти.

Протягом двох тижнів о. ігумен звидів ті всі лінії. Звичайну школу отворив о. Хмилевський в Прудентополіс, до якої ходить 50 дітей, спровадив учителя п. В. Квасинського і помагає ему матеріяльно.

О. Хмилевський наміряє висилати ті діти, коли трохи підучуть ся, на учителів до прочих кольоній. Прудентополіс єсть тепер осередком життя паранських Русинів. Завдяки доброму проводови зосередоточує ся і кипить тут народне житє Русинів, котрі стремлять до морального і просвітнього освідомленя. Звіден від часу до часу виїздять священники-Василіяни на далекі оселі, аби заспокоювати релігійні потреби своїх забутих братів.

Згадаю тут ще — кінчить п. Лех — що мимо перепон задля розкиненя парохіян по широкім і далекім просторі, о. ігумен з таким жаром посв'ячує ся веденю поручених его опіці вірних, що між ними цвіте побожність і релігійність, а обичаї суть взірцеві.

Н О В И Н К И.

Львів дня 1 го червня 1903.

— **Нова сторожа пожарна „Сокіл“ в Мшані.** Дня 24-го мая с. р. відбули ся в Мшані перші загальні збори сторожі пожарної „Сокіл“. Зборам проводив парох о. Січинський. Відпоручників

і бліде, що під очима появляли ся темні пляма; вид утоми на устах і взагалі помарніле лице вказували явно на голод і винищенє.

Але від коли Джессі була в Оствальдовій робітні, то все значно змінило ся.

Він деколи випитував єї про єї спосіб життя і спершу лякав ся, а відтак обурился, коли дізнав ся, яке она житє веде. Він рішучо обставив при тим, аби она не вставала так рано і не ходила більше до Ковент Гарден та щоби не волочила ся по мокрих улицях за бабкою, а коли она просто сказала, що бабка була би, колиб она того не робила, він був би найрадше прокляв стару бабу; але що то средство нічого не помогло би, вигадав він инший вихід. Відвідав одного разу паню Флінт і представив їй, що коли Джессі буде так рано вставати і ходити в дощ і непогоду, переслудити ся і дістанє червоний ніс, або стане ще більше бліда і помарніле, а він тоді не буде міг єї малювати і огляне ся за якою иншою дівчиною. Стара дуже налякала ся тої можливости, бо „послуги“ Джессіні приносили досить гроша, тому й заявила Оствальдови плачливим голосом, що она радо обійшлась би без Джессіної помочи, колиб лише він єї винагородив за те. Внаслідок того зроблено умову. Пані Флінт мала собі когось наймити до помочи, що мав би для неї купувати в Ковент Гардені цвѣти, а за те мала діставати від Оствальда що тижня по пів фунта, як довго він єї буде потребувати до образу — а в души почав Оствальд вірити, що він потребує Джессі не лише до своїх образів — він хотів єї раз на все цілком для себе вляти.

По якімсь часі — коли она одного дня з обезсилєня зімліла — постарав ся він, аби на неї ждав добрий обід, коли до него прийде.

„Сокола“ прибуло чотирох. Відпоручник Д. Кучика в довгій бесіді виказав потребу організації взагалі, вказав на їх хосенність, покликуючись на культурні народи, вичислив матеріяльні і національні користи з наших товариств і представив в спеціальности користи зі сторожий огневих. Другий відпоручник Д. Сіак пояснив статут і регулямін сторожі, поучив, як належить вести таку сторожу і подав вказівки що-до дальшого поступованя. Обом бесідникам наряд пильно прислухував ся. Відтак наступив вибір старшини, почім начальник громади вибє, щоби Впов. д-ра Стеф. Федака за дар 80 К, які жертвував на цілі сторожі, іменовано членом основателем; збори внаслідок прийняли. На тим зборі покінчили ся. По зборах промовив до зібраних ще п. Цегельський зі Львова, теплими словами, заохочуючи селян до просвіти і до ревної праці. Завдяки сильним заходам і ревній праці о. Січинського над добром і просвітою народу, Мшана належить до перших місцевостей в Галичині, де є всі можливі сільські організації і дуже красно розвивають ся.

— **Руский театр** заповідає в Підволочисках ще отсі вистави: второк дня 2 червня „Пісні в лицах“, водевіль в 3 діях Кропивницького; — четвер дня 4 червня „Кара совісти“, конкурсова драма в 5 діях Цегельського; — субота 6 червня „Пташник з Тироля“, оперетка в 3 діях Целера; неділя 7 червня „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“, драма зі співаними в 5 діях Старицького-Олександрова; — второк 9 червня „Власть тьми“, в 5 діях а 6 відслухах Л. гр. Толстого; — середа 10 червня на дохід місцевої сторожі огневої „Перехитрили“ комедія зі співаними в 3 діях Кропивницького; субота 13 червня передпоследне представленє „Дзвони з Корневіль“, оперета в 4 діях Плякетта; — неділя 14 червня последне представленє „Відьма“, феєрія в 5 діях Яновської-Лисенка.

— **3 Коломиї** доносять: Дня 23-го мая с. р. відбули ся загальні збори товариства „Коломийский Боян“. В склад нового відділу входять пп.: Михайло Рибачек, голова; Олекса Печерський, місто голова; Лев Дольницький, дірігент; Ст. Кульчицка, дірігентка; Зено Вишницький, касиєр; Іван Михалевський, секретар; Ольга Глушкевичівна, заст. вид. Загальні збори іменовали одногласно о. Теодозія Курпяка, довголітнього і невтомного дірігента „Бояна“, котрого з Коломиї перенесено до Товстого, почетним членом.

— **Реформа умундурованя при австрійскім войску.** Міністерство війни ухвало такі зміни в умундурованю: В пильній артилерії ті відділи,

Часом приладжувала его пані Фог і тоді Джессі з боязливої соромливости ледве могла їсти, а часом брав він єї з собою до каварії або якої гостинниці і велів їй вибирати собі, що хотіла. Кілька таких обідів мало вже вплив на Джессіний вигляд. Легкі румяніці, що почали появляти ся на єї лицах, малу ямку, що недавно показала ся на лівій стороні лица, повитав Юрій з неудаваного радостю. Єму ніколи не сприяло ся глядіти на неї. В кожнім єї погляді, в цілій поведінці і способі поведєня лежала принадя, що его притягала; він ніколи не переставав дивувати ся, в який спосіб завіяло ту ніжну цвѣтку на сьмітник, де він єї найшов. Єї матір була дочкою пані Флінт, єї отець — ніхто не знав єї вітця, але говорено загално, що то був „учений пан“. Може она унаслідила по нїм своє біле тіло, довгі делікатні пальці і з природи приличне поведєне. Юрій роздумував над тим, що ті прикмети люди звичайно унасліджують.

Він утішив ся, коли почув, що она почала шити, замість продавати цвѣти, бо він не роздумував над тим, що безнастанне шитє день в день для Джессіної молодости і краси о много шкідливіше як єї первістне занятє. Як мужчина, він не думав о тим, що ручна робота розстроєє нерви і що дівчина, привикла до свободного житя на вільнім воздуху, з прикростию відчує утрату его. Він уявляв собі ручну роботу лише як гафтованє, вишиванє і волосє було би єму стало на голіві, коли був знав, що Джессі за 10 пенсів денно шие мішки або мужєскі сорочки з грубого полотна і спідниці.

Для неї була велика приємність, коли могла прийти до его робітні. Він велів єї все якось хорошо прибрати, а все инакше. Брав до помочи паню Фог, аби вигадувати для неї

котрі не сповняють служби на кони, одержують довгі панталюни і черевики замість дотеперішних високих чобіт. Вояки технічної артилерії (Zeugsartillerie) одержують замість дотеперішних чорних шапки сині. Офіцери піхоти одержать поза службою чорні панталюни з випустками, такі самі, які носять доси офіцери від артилерії та кавалерії. Дальше позволено офіцерам від піхоти і стрільців уживати в часі маршів камашів і шнурованої обуви. Вкінці войскові інтендантї і урядники войскової ветеринарії одержать шпади в металевих похвах, замість дотеперішних шкіряних.

— **Нові поклади золота.** Доси продуктами Тунетанті були крім соли, салітра, олово і живе срібло. Тепер показало ся, що в околиці Каіруану і Сіді-бон-Саїд находять ся обильні поклади золота, а в побережю Сузи і Бізерти велика скількість золотого піску. Скількість золота в рудах і піску єсть дуже значна і переходить надті інжинірів, котрі зачали там шукати золота. В цілі видобуваня золота завязало ся вже товариство англійське з капіталом 6 мільонів франків.

— **Осторога перед обманцем.** З Лиманови доносять: Від 4 тижнів волочить ся в лиманівскім повіті по селах незвичайний обманець. В кожнім селі подає инше місце свого замешканя і каже, що вертає з Америки. Обманець той обманює переважно жінки тих селян, котрі перебувають в Америці. Довідує ся він в селі о іменах і назвищах селян перебуваючих в Америці і їх жінок лишених в селі, до котрих удає ся, представляючи їм, що приїхав з Америки і має порученє від їх мужів взяти їх там з собою. Легковірні селянки, котрі мали гроші на кошта подорожи, віддавали їх обманцеві. Богато таких обманств поповнив той мантії, як доси відомо, в пяти громадах. Жандармерія пошукує того небезпечного мантія.

— **Несподівані наслідки занадто реалістичної гри.** Заграничні газети подають таку вість з Єлисаветграду. В тим місті давала сими днями театральні вистави українська трупа Волянського. Між иншими виставлено драму Старицького „Талант“. В четвертій актї мають грати „театр в театрі“. Часть акторів має при тим іти помежи публику в ложі на партер і галерії і давати звідтам ознаки свого невдоволеня, героїня має по тим мліти і куртина спадати. Отже коли актори пішли межє публику і зачали там свистати, урядник поліційний, котрого вислано для удержаня „порядку і спокою“ в театрі, не розуміючи, о що розходить ся, взяв свистанє акторів не за гру але за „непорядок і неспокій“, вибіг на галерію, звідки

одягя. Рисував єї в кожнім одязі, в кожній поставі, яку міг вигадати. В найдорожших одязях з тяжкого шовку і аksamіту — часом визичених або лиш легко зшитих панєю Фог — переживала Джессі найщасливіші свої години і при кінци кожного засіданя розбирала зі смутком хорошу одіж та вертала домів в своїй грубій і зле ушитій бархатній сукни.

Так однако не могло довго тревати. Розвага і розум не опустили Юрія Оствальда досить довго, але вкінци він забув ся і одного гарного, теплого весняного дня стратив він голову, як то пізнійше називав.

Образ до академії штук він віддав і заявив, що хоче ще намалювати єї як Теннісона „Дівчину з Астольяту.“ Велів їй убрати одяг, який пані Фог з гнівним воркотанєм для неї приладдала. Але пані Фог не було при тим. Незжит задержав єї дома, але ні Джессі ні Юрій не жалували надто єї неприсутности.

Артист, як здавало ся, був нинішного дня неспосібний до роботи. Жалував ся кілька разів на сьвітло, хоч можна було бачити, що оно цілком було звичайне, бо небо не вкрила ні одна хмарка.

Він кілька разів змінював щось в поставі Джессі і почав відтак рисувати, задержав ся знов, почав на ново, аж навіть Джессі трохи здивувала ся, що могло би бути в непорядку.

Але она не показувала свого здивованя. Стояла непорушно на місци, на котрім він єї поставив, з волосєм спадаючим аж до колін і зложєними руками; довга, біла, декуди золотом перетикана одіж спадала рівними складами, що могли би одушевити око різьбара. Оствальд відвернув ся і поглянув на неї; его лице було дуже бліде.

На всякий десяток кос даю одну косу і камень безплатно, то есть даром.

Довгота в сантиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
за одну штуку в каменем Кор.	2-10	2-20	2-30	2-40	2-50	2-60	2-65	2-70
на 5-кгр. по- силку іде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Карпатські срібно-сталеві коси мають тонке як папірек, легке як перо полотно, котре тне як бритва найтвердшу (псянку), то есть гірську траву і збіже; що тільки попаде під неї, перетинає за одним замахом; на стогу тільки незначно зуживають ся і мовольну роботу хлібороба на половину лекшу роблять. Приятна, легка робота на полі справляє радість всякому хліборобови, тому всякий косить тільки карпатськими срібно-сталевими косами.

Серпи озубрені в англійської сталі дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чути в руках. Поручаю Вам, милі Сестри, хто замовить 20 штук серпів, дістане 2 даром.

Ціна за одну штуку 30 кр., то в 60 сот.

На всяке замовлене треба прислати 2 корон задатку, без задатку не виславсь нікому. На жадане цівники даром і оплачено, просить запам'ятати нашу адресу. З почетом.

Александр Копач,

Струтин вижвий, п. п. Долина коло Стрия.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

стотаришене зареєстроване в обмеженою порукою у Львові

ПОЗИЧКИ уділяє своїм членам на $5\frac{1}{2}\%$ і 1% додатку на кошти адміністрації, за предложенем документів виказуючих достаточну гіпотечку.

СПЛАТУ позичок розкладає догідно на рати до 10 літ. Сума позичок інтабульованих і за порукою 1,239.243 К.

ЧЛЕНОМ може бути тільки обезпечений тревало в „Дністрі“ від огню.

УДІЛ членський вносить 50 К, вписове 2 К. Число членів 2.391 в 2.501 уділами на 125.050 К.

ВКЛАДКИ щадничі приймає „ДНІСТЕР“ і опроцентує на 4% . Сума вкладок на 1.256 книжочках 1.103.333 К.

ЧИСТИЙ ЗИСК розділяє ся частию на дивіденду для членів. частию на публичні добродійні ціли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті ціли роздано дотепер в товариства кредитового 10.840 К.

ІНФОРМАЦІЯ в справах позичок уділяє Дирекция і агенти.

Головна агенция дневників

СТ. СОКОЛОВСКОГО

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає пренумерату і оголошеня до всіх дневників краєвих і заграничних.

До „Народної Часописи“ і „Газети Львівської“ може приймати оголошеня виключно лиш ся агенция.

СТЕЛЛЯ

найновіший інструмент сальоновий швейцарський, самограй, ноти металеві без гачиків в різних величинах. Продає Соболевський годинникар у Львові, площа Марийська (готель французский).